

ROSH HASHANAH AND YOM KIPPUR: HOLIDAYS OR DAYS OF AWE?

Rabbi Jacob J. Schacter

Stern College for Women

September 29, 2014

Rabbi Soloveitchik

Tradition 17 (1978): 77

A Tribute to the Rebbitzin of Talne

pass on? I admit that I am not able to define precisely the messianic role of the Jewish mother. Only by circumscription I hope to be able to explain it. Permit me to draw upon my own experiences. I used to have long conversations with my mother. In fact, it was a monologue rather than a dialogue. She talked and I "happened" to overhear. What did she talk about? I must use an halakhic term in order to answer this question: she talked *me-inyana de-yoma*. I used to watch her arranging the house in honor of a holiday. I used to see her recite prayers; I used to watch her recite the sidra every Friday night and I still remember the nostalgic tune. I learned from her very much.

Most of all I learned that Judaism expresses itself not only in formal compliance with the law but also in a living experience. She taught me that there is a flavor, a scent and warmth to *mitzvo*. I learned from her the most important thing in life — to feel the presence of the Almighty and the gentle pressure of His hand resting upon my frail shoulders. Without her teachings, which quite often were transmitted to me in silence, I would have grown up a soulless being, dry and insensitive.

The laws of Shabbat, for instance, were passed on to me by my father; they are a part of *mussar avikha*. The Shabbat as a living entity, as a queen, was revealed to me by my mother; it is a part of *torat Imekha*. The fathers knew much about the Shabbat; the mothers lived the Shabbat, experienced her presence, and perceived her beauty and splendor.

The fathers taught generations how to observe the Shabbat; mothers taught generations how to greet the Shabbat and how to enjoy her twenty-four hour presence.

Family Redeemed (2000), 39-41

Objectivity and Subjectivity

At this juncture, however, let us digress and examine the problem of objectivity and subjectivity in Judaism. This examination will provide us with the proper background against which to view the institution of marriage.

We know very well that Judaism has always demanded that

the religious gesture, though steeped in the deepest strata of the human personality, must be objectified and crystallized in concrete physical deeds. There are two aspects to the religious gesture in Judaism: strict objective discipline and exalted subjective romance. Both are indispensable. For instance, the commandment of *Shema* requires, on the one hand, an inner act of surrender to the will of the Almighty. On the other hand, this subjective experience of submission must be translated into a physical act of reciting the *Shema*. The same is true of prayer. It consists of both experiencing the complete helplessness of man, his absolute dependence upon God, and the performance of the ritual of prayer, of reciting fixed texts. The Bible spoke of the commandment to love one's neighbor (Lev. 19:18). However, in Talmudic literature, emphasis was placed not only upon sentiment, but upon action, which is motivated by sentiment. The *Hoshen Mishpat*, the Jewish code of civil law, analyzes not human emotions but actual human relations. The problem of the *Hoshen Mishpat* is not what one feels toward the other, but how he acts toward him.

Judaism has always believed that wherever actions are fair and relations are just, whenever man is able to discipline himself and develop dignified behavioral patterns, the latter are always accompanied by corresponding worthy emotions. Feelings not manifesting themselves in deeds are volatile and transient; deeds not linked with inner experience are soulless and ritualistic. Both the subjective as well as the objective component are indispensable for the self-realization of the religious personality. Yet Halakhah lays emphasis upon actions rather than upon experiences, for it is confident that, while actions are capable of stirring the soul, exciting the imagination and firing the heart, feelings — no matter how noble and dignified, no matter how strong and violent — may exhaust themselves in an inner tempest without breaking through to the surface at all. Man, Halakhah has been teaching us, must first of all respond to the call of duty and act in accordance with Divine discipline.

Only then may he relive these acts of discipline as fascinating ideals and great experiences. The central dimension of Judaism is the *voluntas*, the will; God summons man to affirm the binding authority of the Divine norm. Only then does an inner relationship between God and man begin to bud and blossom. Judaism is first a discipline and second a romance.

Now, let our Kedushah ascend
To thee, our God, who art King.

Congregation:

Let us tell how utterly holy this day is and how awe-inspiring. It is the day when thy dominion shall be exalted, thy throne shall be established on mercy, and thou shalt occupy it in truth. True it is that thou art judge and arbiter, discernor and witness, inscribing and recording all forgotten things. Thou openest the book of records and it reads itself; every man's signature is contained in it.

The great shofar is sounded; a gentle whisper is heard; the angels, quaking with fear, declare: "The day of judgment is here to bring the hosts of heaven to justice!" Indeed, even they are not guiltless in thy sight. All mankind passes before thee like a flock of sheep. As a shepherd seeks out his flock, making his sheep pass under his rod, so dost thou make all the living souls pass before thee; thou dost count and number thy creatures, fixing their lifetime and inscribing their destiny.

Reader:

On Rosh Hashanah their destiny is inscribed, and on Yom Kippur it is sealed, how many shall pass away and how many shall be brought into existence; who shall live and who shall die; who shall come to a timely end, and who to an untimely end; who shall perish by fire and who by water; who by sword and who by beast; who by hunger and who by thirst; who by earthquake and who by plague; who by strangling and who by stoning; who shall be at ease and who shall wander about; who shall be at peace and who shall be molested; who shall have comfort and who shall be tormented; who shall become poor and who shall become rich; who shall be lowered and who shall be raised.

But repentance, prayer and charity cancel the stern decree.

ויבכו וילך העלה קדושה כי אתה אלוקינו מלך.

Congregation:

ויהנה תקף קדשת היום, כי הוא נורא ואיום; ובו תשא מלכותך, ויבון בקסד בסאף, ותשב עליו באמת. אמת כי אתה הוא דגן ומוקים, יודע ועד, נכותב וחותם, וסופר ומונה, ותזכור כל הנשכחות; ותפתח את ספר הזכרונות, ומאליו יקרא, וחותם יד כל אדם בו.

ובשופר גדול ותקע, וקול דקמה דקה ישמע; ומלאכים יתפזרו, וחיל וקדשה יאחזו, ויאמרו הנה יום הדין, לפקוד על צבא מרום בדין, כי לא יזכו בשנייה בדין, וכל באי עולם יעברו לפניך בבני מרון. כבנתה רועה עדרו, מעביר צאנו תחת שבטו, בן מעביר ותספור ותמנה, ותפקוד נפש כל חי, ותתהוד קצבה לכל ברנה, ותכתוב את נר הדינם.

Reader:

בראש השנה יכתובו, וביום צום כפזר יחתמו, בפה ועברו, ונפיה ובראו; מי יתנה, ומי ימות; מי בקצו, ומי לא בקצו; מי באש, ומי במקום; מי בתרם, ומי בחיה; מי ברעב, ומי בצמא; מי ברעש, ומי במגפה; מי בהניקה, ומי בסקירה; מי ינוח, ומי ינוע; מי יצקט, ומי יטרה; מי ישלח, ומי יתנסר; מי יעני, ומי יעשר; מי יצפל, ומי ירום.

ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את לש השנה.

אין נערכין פרק שני ערכין :

עין כשמש
ג' כסדר

ג' כסדר
ג' כסדר
ג' כסדר

אלה מנהג אלה ש"מ שברט וכן משמע מהך דרש פ"ב ונרשח (דף י"ד) דקאמר רבא הילכתא שמונה עשר ימים שהיה גומר בהן ההלל בין פרק לפרק פוסק באלמע הפרק איש פוסק ימים שאין הידור גומר בהן ההלל אישיל כאלמע הפרק פוסק ואם אין מברכין פלו מלי הפסקה איכא בדבר ועו מפני שמוס עמי ופסק ועד כאן לא אכעיש ליה אלא מפני הרעה ומפני הכבוד ולא רמי להאי דקאמר פרק לולב וערבה (שם דף מ"ד) אמרנהג לא מברכין ה"מ פלטול דמנהג כתי פרכה אבל אקריאה דמנהג מברכין שפיר ואל דקאמר החס ב"ד דחפטיה (דקאמ) טנא יתיר לא יאחזילו אלא החמיל גומר פ"י יתיר אין לרך להתחיל ואם החמיל גומר ובידלונ משמע ליתר חיובין היט ממהג בעלמא וק"ל רב וסבר לאפסקינה התניא הבא לעיטר חיובין לקרותו ובס יתיר גמי גומר כשהחמיל ור"מ פ"י יתיר לא יתחיל כברכה ואם החמיל כברכה גומר כ"א ומ"מ נקט (דרכיט שמות) [ורמ"א] ב"ק דתנא לברך ליתר גמי כחמיל ונהי דודא אין מתייב לאחרי מ"מ מאחר שחוקק עליו לך אין מ"מ כבכה לבטלה כתי שגבים מברכה עלגמיל לולב שאיש לבטלה אע"פ דפסוקה מ"מ הם רשאים ליעט ואין זה כבכה לבטלה פסק : אמרו מלאכי השם מפני מה אין

יהי הוצ מחוקן בקרבנותיהם : דפרי הוצ מחמטין והולכין : ראש חדש איקרי טעור : דכתיב (לכה א) קרא עלי וטעור וכפ"ד דמשכח תנחומ (דף כ"ט) תנשו והואו שאו מלתי מלויה דכתיב קרא עלי וטעור : הוצר : הלא : מקודש : כעשיה מלאכה : קרייהר : קריאה תורה אור הגניזה : דמלי קליה : מחוק קיל לשמט : חלק : קלף : דק : טיבג' גילוי דקה : גלגל : שני כלים מדין זה ע"ז זה וקולס דקה וקדין להן גנבי' : מפסחא אח בשמים : שנה היו שחשון סממני הקדוה והיה ע"י קולה לגלל ומשחמח השמים ופיה וטתגה בתן ריח כדאמר' בכדיתום (דף ו') (פ' השוקק אומר היטע דוק דקה היטע שהקיל יפה לבשמים : שני כלים : גלגל 'ומכתשה נחשח : ממשח : דק שיטולן לקטלו : ממשח : קלל לויכטי' : שמים : בן עמי לגללים ופי' מכתשה : כדאמר : פי' המינין שאו טעב שס רחב כדאמר : אל יתהלל חס : שחמטו אינה אלא מקלקלה לפי שכלי מקדש ראשון ע"פ ה'טרה עשו דכתיב (ד"ה א' כ"ח) הכל ככתב מוד' עלי השכלל כל מלאכה הגניחה : הדווליס טבלא גורגנדה : זוג ועינבל שקרים אישקליט'אל : ומערכה אח הגמיה : כשהיה קול זה מסיים : משרפה : שנה גורפין אח דמן המנהג וד"ל ואלו כעין ק" : משרה

[רפד] דין מהו להתענות בראש השנה.

יש נהגין להתענות בשני ימים של ראש השנה וסוכנין על האגדה הכתובה למעלה בחלפה רפ"ב שיש ספרים שכתוב בהן באין גדולי ישראל ובתענון בראש השנה ושבעתי בפתור אחר ור' דוד שבי שהיה רגיל להתענות בראש השנה וזהו איבר יסך קבלת ביהדותן שכל מי שרגיל להתענות בראש השנה ומיטנה רגילתו שלא להתענות אינו ששלים יבתו. ובמהגות בני איטפירא מצאתי שאק הבני איטפירא נהגין להתענות בראש השנה ולא לעבוד כבוקר לומר סליחות וכעש רב יהודאי נאק וצ"ל מצאתו אסור להתענות בשני ימים טובים של ראש השנה כיוצא בזה כשאק ימים טובים שנאמר תקנו בתודיש שופר בכבא ליום רגנו. וכעש שבישאר ימים טובים אסור להתענות כך אסור להתענות בראש השנה כיוצא בזה וכן ימים טובים * סעודה נאין וצ"ל כתב בפ"י ספר יצרא שפירש ובראש השנה אסור להתענות בין מדברי תורה ובין מדברי קבלה בין מן הבריות בין מן התלמוד. מדבריו הדין מעין שעות לכל המועדות שנאמר בו בקרא קדש כמו שנאמר בבבלי. וקרו הג ככל התנ"ך שנאמר תקנו בתודיש שופר בכבא ליום רגנו וזהו הג שהתודיש בתבבא בו היו אומר זה ראש השנה וקרו לזה הג ובתוב ביה בהג ישמחה. ועוד אמר ר' יונה הוקשו כל המועדות זה לזה הא לכהת ששחה ראש השנה לכל ימים טובים. מדבריו קבלה [מניין] יקד קדוש בעורא ויאמר להם התרשמתא לכו אכלו משמנים ושמו מכתקום ושלחו בנות לאין נכון לו וגו' וענין זה ב"מ של ראש השנה כתוב. מן הבריות מעין דמניא וכל סבובותיה מתענות ולא מתרועעות שכן מצינו ביום הפורים כמעין ולא מתרועעין ר' יקובה אומר מתרועעות ולא מתענות שכן מצינו בראש השנה מתרועעין ולא מתענין. מן התלמוד מניין דרבו גרסין בתלמוד ארץ ישראל אפר רב סימן כתוב כי נני נהור ר' הניח ר' יהושע חד אפר אי זו אוכה באופה זו בנהג שפיוולב אדם שיודע שיש לו דין לובש ישחורם ומתעטף שחורים ומגדל וקנו ואינו הוקד צפרניו לפי שאינו יודע האך דינו יוצא אבל ישראל אינו מן לובשין לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחים וקם ומתקבץ צפיתיהם ואיבלים ושידקן ושחורים בראש השנה לפי שהעמים שהקב"ה מושח להם ניסים ומוציא דנים להם וזית וקורע להם [את] ער דנים היו בכבא ראיות ויאסור להתענות בראש השנה וכן מצאתי בספר רב האיין נאין וצ"ל :

מכאן

לזהר. שחורים נוף נקוליה לן בה * [שאל לזכור נהגין נהגין נהגין מהו להתענות בראש השנה] והביב ב"מ אסור להתענות בין מדברי תורה בין מדברי קבלה בין מדבריהם בין מהלמודא מדברי תורה מניין לפי שהיא כלול עם פלג העשדות ובכ"ב ביה מתקדש קדש והרשי' כסופרא וספרי קדשוהו כמאלל ובכמהה ובכמהה נקיה וכן פדש"י פדשה לאמר אל הכהנים ומקדש קדש דיו"כ בכבא נקיה ובתפלה ואל פלג י"ט כמאלל ובמשה ובכבא נקיה ובתפלה ואל ועוד דר"ה אוקרי חג ככל המועדות דכתיב בכבא ליום חגנו ולאמר' איזה חג שהחג מהכבא בו היו לאמר זה ר"ה ועוד כמ"ה קרי ליה חג וכתיב ושמחת בחגך ואל"ה יוהג הוקדו כל המועדות זה לזה הא לנהג כבא לכאד י"ט. מדברי קבלה מעין שכן כתוב בעורא [נחמיה ח] ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושמו מכתקום ושלחו בנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדוני ענין זה ב"מ כתוב דכתיב בחדש השביעי בלחד לחדש ותלי עעמה בקדושה היום [ג] וזוהו ומושלם ולא בשמחת בנין ב"ה ועוד כמכות הדיה עשו כבר בלחד בשנת שיה [מגלכות הירוש] ומכאן נתי דה"ק לכו אכלו משמנים שתי ממהקים חובה קלמר ולא רכות דומיה דאל העלבו ואל הכבו דתלי עעמה נמי בקדושה היום דכתיב כי היות ה' היא מושכס אלמא מיהה בידם ה"ה לטילה ושתייה חובה קלמר ליה ולאסר לכן להתענות מן הבריות מעין דמניא בירושלמי עיר שיש בה מפלה כל סביבותיה מהרעוה ולא מהענות שכן מצינו ב"ה שמתרועעין ולא מהענין. ומן ההלמוד מניין דכתיב הני ציוש' ר' המא בר חנינא ור' אבין בר אשעיא אומר חד אמר ארוז אומה כלאומה זו בנהג שבעולם אדם שיודע שיש לו דין לובש שחורים ומגדל וקנו שחורים וידע הך יולל דינו אבל ישראל אינם מן לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחין וקם ואוכלין ושידקן ושחורים ויודעים בהקב"ה שיעשה להם גם הרי מן ההלמוד שאסור להתענות בראש השנה

זמנים. הלכות הנוכה פ"ג

למאן כל ספק דנתיבא לא בני מיהדר וכו'... הלכות הנוכה פ"ג

פ"ג ו' ולא הלל של חנוכה בלבו הוא שפירא אלא קריאת ההלל לעולם... הלכות הנוכה פ"ג

מברכין עליו. ולמה מברכין עליו... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

ואלו הן. שמנא ימי התג. ושמנא ימי הנוכה. וראשון... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

היא ההלל: ו' מקומות שעושין יום טוב שני ימים... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

ברנג ואינו מצוה. ומונהג זה... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

ברנג ואינו מצוה. ומונהג זה... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

ברנג ואינו מצוה. ומונהג זה... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

ברנג ואינו מצוה. ומונהג זה... הלכות הנוכה פ"ג

השנה הראב"ד... הלכות הנוכה פ"ג

תקפד (א) איש כלל ט"לפי סכמי כהים והמתים פתחים וליך ילמד... הלכות הנוכה פ"ג

תמצו אם סתר להתעורר בראש השנה וכו' ג' סעיפים: א ב (ב) אוכלים ושוחים ושמהים (א) * ואין מתענין בריה... הלכות הנוכה פ"ג

אמנם רבינו חיים ויטאל בשער הכוונות (דף צ ע"א). העיר בגדלו על רבינו... הלכות הנוכה פ"ג

א (א) אוכלים ושוחים ושמהים. ל"ל חף שהוא יום הדין... הלכות הנוכה פ"ג

האר"י שהיה נוהג לזכור הרבה בתפלות ראש השנה... הלכות הנוכה פ"ג

אבר ישראל אינם כן וכו' מהרש"ל... הלכות הנוכה פ"ג

המורה מכל האסור שאין לזכור בראש השנה. והתפלות של ראש השנה יש... הלכות הנוכה פ"ג

אבר ישראל אינם כן וכו' מהרש"ל... הלכות הנוכה פ"ג